

Programma van Toetsing en Afsluiting 2022/2023

Afdeling: havo

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: Nederlands			HAVO	Klas: 4 havo				
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Lezen en woordenschat	A	C1	ST	10%	ja	60	1	
Spreken en argumenteren (betoog)	B, D	C2	MT	15%	nee	15	1, 2	
Formuleren	C	C3	ST	15%	ja	60	2	
Literatuur (presentatie)	B, E	C4	MT	15%	nee	15	3,4	
Spelling	C	C5	ST	10%	ja	60	2	
Schrijven en argumenteren (betoog)	C, D	C6	PO	15%	nee	60	3	
Lezen, argumenteren en samenvatten	A, D	C7	ST	20%	nee	120	4	
Leesdossier (4 boeken)	E	C8	HO		nee		4	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
voortgangstoetsen (VGT) afsluiting								
vak: Nederlands			HAVO	Klas: 5 havo				
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Formuleren, spelling en woordenschat	C	C1	ST	20%	ja	120	1, 2	
Schrijven (essay)	C	C2	PO/ST	25%	nee	120	1, 2	
Mondeling m.b.t. leesdossier (8 boeken)	B, E	C3	MT	25%	nee	25	3, 4	
Lezen, argumenteren en samenvatten	A,D	C4	ST	30%	ja	150	3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets

MT = Mondelinge Toets

PO = Praktische Opdracht

HO = Handelingsopdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen

Domein A: Leesvaardigheid
Domein B: Mondelinge taalvaardigheid
Domein C: Schrijfvaardigheid
Domein D: Argumentatieve vaardigheden
Domein E: Literatuur

TOELICHTING PTA HAVO VAK: NEDERLANDS

Algemeen

Het vak Nederlands bestaat uit vijf onderdelen: leesvaardigheid, spreekvaardigheid, schrijfvaardigheid, argumentatie en literatuur. In klas 4 krijg je verschillende voortgangstoetsen, met verschillende weging, die betrekking hebben op deze onderdelen. Het gemiddelde van deze toetsen is het eindcijfer van Nederlands in klas 4.

In klas 5 krijg je vier tentamens, die ook weer met de vijf verschillende vaardigheden te maken hebben. Het gemiddelde van je tentamencijfers in klas 5 levert je SE-cijfer op, je schoolexamencijfer. Dit is de helft van je eindexamencijfer; je CE-cijfer. Je centrale eindexamencijfer, is de andere helft. Leesvaardigheid neemt een belangrijke plaats in het programma in, omdat het een vaardigheid is die je vaak moet inzetten en ook omdat tijdens het centrale eindexamen vooral deze vaardigheid wordt getoetst. We oefenen bij Nederlands ook een aantal deelvaardigheden, zoals samenvatten, formuleren, spellen, documenteren, woordenschat en ICT. Dit ter ondersteuning van de hoofdvaardigheden.

Lezen

Leesvaardigheid is dus heel belangrijk voor het eindexamen. Daarom toetsen we deze in klas 4 en in 5. Bij leesvaardigheid krijg je verschillende soorten teksten te lezen, waarover vragen worden gesteld over bijvoorbeeld hoofdgedachte, tekstdoel, inhoud, opbouw, functie, verbanden en argumentatie. Tot leesvaardigheid behoort ook het samenvatten: in een tekst(gedeelte) moet je in staat zijn om de hoofdzaken te achterhalen.

Spreken

In klas 4 zijn er twee momenten waarbij je spreekvaardigheid wordt getoetst. Gelet wordt dan op de inhoud, maar ook op de vorm, hoe je spreekt. Bovendien wordt meegewogen hoe je de ICT bij je spreekopdracht gebruikt. Bij dit onderdeel valt te denken aan een presentatie binnen het onderdeel literatuur. Het mondeling literatuur in klas 5 hoort hier natuurlijk ook bij.

Schrijven

Schrijfvaardigheid wordt getoetst aan de hand van het schrijven van een betoog en een essay. Je moet in staat zijn om inhoudelijk en technisch een goede tekst te schrijven. Spelling en formuleren worden hiertoe in klas 4 en 5 ook nog getoetst. Een schrijfopdracht wordt beoordeeld op o.a. inhoud, opbouw, stijl en spelling.

Argumentatie

Bij argumentatie moet je een betogende tekst kunnen analyseren: wat is de opbouw van standpunt en argumenten? Ook moet je in staat zijn een bepaalde argumentatie te beoordelen: hoe betrouwbaar en steekhoudend zijn de argumenten en worden er bijvoorbeeld drogredenen gebruikt? Uiteindelijk gebruik je de argumentatietheorie ook bij de opzet van een mondeling of schriftelijk betoog.

Literatuur

Het onderdeel literatuur hoort natuurlijk ook bij het vak Nederlands. In klas 4 komen literaire begrippen, literatuurgeschiedenis en poëzie aan bod. In het kader hiervan geef je een (boek)presentatie. Verder lees je in overleg met je docent acht oorspronkelijk in het Nederlands geschreven literaire werken, vier in klas 4 en vier in klas 5. Die acht boeken lees je en bestudeer je grondig en je verzamelt over je boeken informatie die vervolgens terechtkomt in je fictiedossier. Er bestaan diverse lijsten en niveaus waaruit je kunt kiezen. Je fictiedossier vormt de basis voor je mondelinge tentamen aan het eind van klas 5. Je fictiedossier is in klas 4 een handelingsopdracht.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting

vak: Engels			HAVO	Klas: 4 havo					
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
leesvaardigheid	A	C1	ST	5%	ja	60	1		
Grammatica en idioom Solutions Un. 7	C1, C2, D	C2	ST	5%	nee	60	1		
boektoets 1	A, E1	C3	ST	5%	ja	45	1 / 2		
schrijfvaardigheid	D	C4	ST	10%	ja	60	2		
kijk-luistervaardigheid	B	C5	ST	10%	Nee	60	2		
Grammatica en idioom Solutions Un. 7+8	C1, C2, D	C6	ST	10%	Ja	60	2/3		
literatuur	A, E1	C7	ST	10%	nee	60	3		
boektoets 2	A, E1	C8	ST	5%	Ja	45	3 / 4		
Grammatica en idioom Solutions Un. 7 t/m 10	C1, C2, D	C9	ST	15%	nee	60	4		
spreekvaardigheid	C1, C2	C10	MT	10%	nee	20	4		
leesvaardigheid	A	C11	ST	15%	nee	60	4		
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
vak: Engels			HAVO	Klas: 5 havo					
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
leesvaardigheid	A	C1	ST	5%	ja	90	1		
boektoets	A, E1	C2	ST	10%	ja	60	1		
schrijfvaardigheid	D	C3	ST	25%	ja	60	2		
kijk- en luistervaardigheid	B	C4	ST	20%	nee	60	2		
literatuur	A, E1	C5	ST	15%	nee	90	3		
spreekvaardigheid	C1, C2	C6	MT	25%	nee	15	3		
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas						
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE							
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer						

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Voor het vak Engels in de Tweede Fase zijn de volgende vier vaardigheden van belang:

- leesvaardigheid
- schrijfvaardigheid
- kijk- en luistervaardigheid
- spreekvaardigheid

Daarnaast is het verkrijgen van een bepaalde basiskennis van de grammatica en vocabulaire onderdeel van het programma en wordt er aandacht besteed aan Literatuur. Hiervoor is een selectie gemaakt van een aantal werken rond een bepaald thema.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- A. Leesvaardigheid
- B. Kijk- en luistervaardigheid
- C. Gespreksvaardigheid
- D. Schrijfvaardigheid
- E. Kennis van de Engelse cultuur / literatuur
- F. Oriëntatie op studie en beroep.

4 havo

De methode "Solutions" vormt de basis van de grammatica en vocabulaire toetsen. Daarnaast wordt elke vaardigheid één keer getoetst behalve leesvaardigheid die wordt twee keer getoetst. De vaardigheden worden met afwisselend materiaal geoefend.

De eerste leesvaardigheidstoets is herkansbaar.

Toetsing

Gedurende dit schooljaar krijg je:

- twee leesvaardigheidstoetsen
- één toets kijk- en luistervaardigheid
- één toets schrijfvaardigheid
- één of twee toetsen spreekvaardigheid
- drie grammatica en vocabulaire toetsen
- drie toetsen voor literatuur

Spreekvaardigheid en literatuur

Spreekvaardigheid wordt gedurende het jaar geoefend en in periode 4 getoetst in overleg.

Literatuur bestaat uit het lezen van 2 boeken en de bestudering van een aantal literaire werken. Deze worden schriftelijk getoetst.

5 havo

In 5 havo worden de vier vaardigheden verder ontwikkeld met daarbij ook aandacht voor basisgrammatica en vocabulaire nodig voor de verschillende vaardigheden.

De leesvaardigheidstoets wordt afgenomen in de eerste tentamenweek en is herkansbaar.

Spreekvaardigheid en literatuur

Spreekvaardigheid wordt gedurende het jaar geoefend en op drie punten beoordeeld, nl. uitspraak, productie en interactie.

Literatuur bestaat uit het lezen van een boek en de bestudering van enkele literaire werken aan de hand van een Literatuurprogramma.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: Frans			HAVO	Klas:	4 havo			
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Leesvaardigheid	A	C1	ST	10%	ja	60	2	
Kijk- en luistervaardigheid	B	C2	ST	15%	ja	60	2 (in de les)	
Literatuur	B,E	C3	PO	10%	nee	divers	1-3	
Schrijfvaardigheid	D	C4	ST	15%	ja	60	3	
Spreek- en gespreksvaardigheid	C	C5	MT	15%	nee	20	4	
Leesvaardigheid	A	C6	ST	15%	nee	60	4 (toetsweek)	
Ondersteunende toetsen	alle	C7	ST	10%	nee	divers	1 t/m 4	
Taaltaak	alle	C8	ST	10%	nee	divers	1 t/m 4	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: Frans								
vak: Frans			HAVO	Klas:	5 havo			
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Literatuur	B, E	C1	ST	10%	nee	divers	1 (in de les)	
Schrijfvaardigheid	D	C3	ST	25%	ja	120	2	
Kijk- en luistervaardigheid	B	C2	ST	20%	ja	60	2 of 3	
Spreek- en gespreksvaardigheid	C	C4	MT	30%	nee	20	3	
Taaltaak	alle	C5	ST	15%	nee	divers	1 t/m 3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het doel van Frans leren in de bovenbouw is: kunnen functioneren in een Franstalige omgeving, informatie kunnen uitwisselen in het Frans, kennis opdoen van de cultuur en literatuur van Franstalige landen, een Franstalige opleiding kunnen volgen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- A. Leesvaardigheid
- B. Kijk- en luistervaardigheid
- C. Gespreksvaardigheid
- D. Schrijfvaardigheid
- E. Kennis van de Franse cultuur / literatuur
- F. Oriëntatie op studie en beroep.

De eerste vier domeinen zijn communicatieve vaardigheden. Deze zijn ingedeeld in ERK*-niveaus: van A1-2 (basisgebruiker), via B1-2 (onafhankelijk gebruiker) tot C1-2 (vaardig gebruiker).

Daarnaast onderscheidt het ERK ook vier soorten omgeving (domeinen) waarbinnen communicatieve situaties plaatsvinden. Dat zijn:

- het **dagelijks leven** (persoonlijk domein): situaties waarmee je als privépersoon te maken hebt. Denk aan een hobby, aan de contacten met familie en vrienden of aan het lezen voor eigen plezier.
- de **publieke sector** (publiek domein): situaties waarin je handelt als lid van de samenleving, bijvoorbeeld in een restaurant, aan een loket, bij contacten met bedrijven of andere instellingen.
- **werk** (professioneel domein): alle werk-gerelateerde situaties.
- **opleiding** (educatief domein): alle situaties die betrekking hebben op school en opleiding.

4e en 5e klas

Kennis van vocabulaire, grammatica en Franstalige cultuur is nodig om de vaardigheden te kunnen ontwikkelen. In klas 4 en 5 wordt gewerkt in thematische hoofdstukken die aansluiten bij de ERK-domeinen, op niveau A2-B1. Daarnaast wordt gewerkt aan examenvaardigheden.

De indeling is als volgt:

Klas 4: ERK-niveau A2-B1. Thema's: Chapitre 1: Ik en mijn omgeving; Chapitre 2: Frankrijk en Franstaligheid; Chapitre 4: School, studie, beroep; Chapitre 5: Sport.

Klas 5: ERK-niveau B1(+). Thema's: U1: Reizen & culturele verschillen; U2: De maatschappij: dat zijn wij.

Toetsing

In klas 4 worden 3 vaardigheden + literatuur 1x getoetst en leesvaardigheid 2x.

In klas 5 worden 3 vaardigheden + literatuur 1x getoetst. Leesvaardigheid wordt middels het centraal eindexamen getoetst.

Gedurende elk jaar worden alle vaardigheden formatief getoetst.

Herkansing

In klas 4 kunnen twee toetsen worden gekozen als herkansing voor de periode waarin ze zijn afgenomen. In klas 5 kan de eerste toets worden gekozen als herkansing voor de periode waarin ze zijn afgenomen.

**ERK = Europees Referentie Kader*

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: Duits			HAVO	Klas:	4 havo				
Voortgangstoetsen (VGT)		Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
leesvaardigheid		A	C1	ST	10%	ja	60	1	
schrijfvaardigheid (informele brief)		D	C2	ST	15%	ja	60	2	
kijk-luistervaardigheid		B	C3	ST	15%	ja	45	3	
literatuur		E	C4	MT	10%	nee	10	2 of 3	
leesvaardigheid		A	C5	ST	20%	nee	60	5	
gespreksvaardigheid		C	C6	MT	20%	nee	10	4	
ondersteunende toetsen		alle	C7	ST	10%	nee	divers	1 t/m 5	
Eindcijfer 4e klas			EIND	afgerond op één decimaal					
vak: Duits			HAVO	Klas:	5 havo				
Schoolexametoetsen (SET)		Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
schrijfvaardigheid (zakelijke brief)		D	C1	ST	25%	ja	120	2	
kijk-luistervaardigheid		B	C2	ST	20%	ja	70	3	
literatuur		E	C3	MT	10%	nee	10	2 of 3	
gespreksvaardigheid		C	C4	MT	30%	nee	10	na P3	
taaltaak		alle	C5	ST	15%	ja, deels	divers	1 t/m 3	
Eindcijfer 5e klas			EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening		Cijfer				
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas						
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE							
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer						

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelingsopdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het doel van Duits leren in de bovenbouw is: kunnen functioneren in een Duitstalige omgeving, informatie kunnen uitwisselen in het Duits, kennis opdoen van de cultuur en literatuur van Duitstalige landen.

Hiervoor moet je beschikken over een voldoende niveau in de volgende vaardigheden (domeinen), die samen het examenprogramma vormen:

- A. Leesvaardigheid
- B. Kijk- en luistervaardigheid
- C. Gespreksvaardigheid
- D. Schrijfvaardigheid
- E. Kennis van de Duitse cultuur / literatuur

De eerste vier vaardigheden zijn communicatieve vaardigheden. Deze zijn ingedeeld in ERK*-niveaus: van A1-2 (basisgebruiker), via B1-2 (onafhankelijk gebruiker) tot C1-2 (vaardig gebruiker). **Europees Referentie Kader*

4e en 5e klas

Kennis van vocabulaire, grammatica en Duitstalige cultuur is nodig om de vaardigheden te kunnen ontwikkelen. In klas 4 en 5 wordt gewerkt in hoofdstukken die aansluiten bij de ERK domeinen, op niveau A2 tot B2. Daarnaast wordt gewerkt aan examenvaardigheden.

4e klas

De nadruk bij het leren van Duits in 4 Havo ligt op het verder ontwikkelen van de vier vaardigheden lezen, schrijven, luisteren en lezen. Daarnaast maak je kennis met 2 werken uit de Duitse literatuur en verwerk je die. De toetsing in klas 4 is als volgt:

Gedurende het schooljaar worden ook grammatica, idioom, gespreksvaardigheid en leesvaardigheid getoetst. Het gemiddelde van al deze toetsen is het C7 cijfer in de vierde klas.

5e klas

In 5 Havo worden de vier vaardigheden verder ontwikkeld. Je leest wederom 2 werken uit de Duitse literatuur en verwerkt die. In klas 5 wordt er veel tijd besteed aan het oefenen van leesvaardigheid (domein A = Centraal Schriftelijk Eindexamen), onder andere via de taaltaak. Daarvan is alleen het leesgedeelte herkansbaar (33% van de taaltaak - het presentatiegedeelte 67% is niet herkansbaar).

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: geschiedenis			HAVO	Klas:	4 havo				
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
tijdvak 1 t.m 3 + thema I	A, B & C	C1	ST	20%	ja	60	1		
tijdvak 1 t/m 5 + thema II	A, B & C	C2	ST	20%	ja	60	2		
tijdvak 1 t/m 7 + thema III	A, B & C	C3	ST	20%	ja	60	3		
tijdvak 8 + rechtsstaat en democratie	A, B , C & D	C4	ST	20%	nee	120	4		
tijdvakkendossier	A, B & C	C5	PO	10%	nee	n.v.t.	1 t/m 4		
praktische opdracht	A & B	C6	PO	10%	nee	n.v.t.	3		
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
vak: geschiedenis									
vak: geschiedenis			HAVO	Klas:	5 havo				
Schoolexamentoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
HC 1 en TV 5 t/m 8	A, B & C	C1	ST	32%	ja	120	1		
HC 2 en TV 9 en 10	A, B & C	C2	ST	34%	ja	120	2		
HC 1,2 en 3 en TV 5 t/m 10	A, B & C	C3	ST	34%	ja	120	3		
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas						
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE							
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer						

HC = Historische Context

HC 1 = Het Britse rijk (1585-1900)

HC 2 = Duitsland in Europa (1918-1991)

HC 3 = Nederland (1948-2008)

ST = Schriftelijke Toets **MT = Mondelinge Toets** **PO = Praktische Opdracht** **HO = Handelings Opdracht**

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen. Het programma voor het vak geschiedenis bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Historisch besef

Domein B: Oriëntatiekennis

Domein C: Thema's

Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie

Domein E: Oriëntatie op studie en beroep

Dit zijn de door de overheid gestelde eindtermen voor het vak

Het schoolexamen (klas 6) omvat de domeinen A,B en C, dat wil zeggen: de vaardigheden van het domein 'Historisch besef', de tien tijdvakken en daarbij behorende kenmerkende aspecten en historische contexten'.

Het centraal examen omvat domein A en B. dat wil zeggen: de vaardigheden van het domein 'historisch besef' en de kennis van het domein 'oriëntatiekennis'.

4e klas

Het onderwerp voor de praktische opdracht hangt samen met een van de tien tijdvakken.

5e klas

Vanaf 2021 bestaat het geschiedenisexamen uit tijdvak 5 t/m 10 en drie nieuwe historische contexten. Hierin wordt domein B geëxamineerd. Onderstaande historische contexten worden nader behandeld (gedurende twee jaar, vanaf 4 havo)

- Het Britse rijk (1650 - 1900)
- Duitsland in Europa (1918-1991)
- Het moderne Nederland (1948 - 2008)

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: maatschappijwetenschappen			HAVO	Klas:	4 havo			
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
H1: Vorming	A, B	C1	ST	20%	ja	60	1	
H2-3: Binding en Verhouding	A, C, D	C2	ST	20%	ja	60	2	
H5: Onderzoeksvaardigheden	A, F, G	C3	ST	20%	ja	60	3	
H4: Politieke Theorie	B, C, D, E	C4	ST	20%	nee	60	4	
PO Onderzoek	A, F, G	C5	PO	10%	nee	n.v.t.	3	
Presentaties vergelijken Hofstede	A, F, G	C6	MT	10%	nee	n.v.t.	2 of 3	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: maatschappijwetenschappen								
vak: maatschappijwetenschappen			HAVO	Klas:	5 havo			
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
H6-7: Politiek en Vorming	B, C, D, E	C1	ST	25%	ja	120	1	
H8-9: Verhouding en Binding	B, C, D, E	C2	ST	25%	ja	120	2	
Eindtoets alle hoofdstukken	A, B, C, D, E1, E2	C3	ST	25%	nee	120	3	
Eindpresentatie/examentraining	A, B, C, D, E1, E2	C4	PO	25%	nee	n.v.t.	3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening				Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het vak maatschappijwetenschappen bestaat uit de volgende onderdelen:

- Domein A: Vaardigheden
- Domein B: Vorming (binnen een specifieke context)
- Domein C: Verhouding (binnen een specifieke context)
- Domein D: Binding (binnen een specifieke context)
- Domein E: Verandering (binnen een specifieke context)
- Domein F: Analyse van een sociale actualiteit
- Domein G: Analyse van een politieke actualiteit (binnen een specifieke context)

Toetsing

In het 4e leerjaar worden er vier schriftelijke toetsen en één praktische opdracht gegeven over de behandelde onderwerpen. De praktische opdracht houdt in dat een onderzoek moet worden uitgevoerd op basis van vereiste vakspecifieke vaardigheden. De praktische opdracht en de laatste toets zijn niet herkansbaar.

In het 5e leerjaar zijn er drie tentamens en daarnaast een niet herkansbare presentatie over eindexamenstof. Alleen de eerste twee tentamens zijn herkansbaar.

Bij maatschappijwetenschappen is de toetsstof cumulatief, dat wil zeggen dat eerder getoetste stof ook op latere toetsen kan terugkomen.

Het Centraal Examen heeft betrekking op de domeinen B, C, D en E in combinatie met domein A.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: maatschappijleer			HAVO	Klas:	4 havo			
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Wat is maatschappijleer + rechtsstaat	A en B	C1	ST	25%	ja	60	1	
Verzorgingsstaat	D	C2	ST	15%	ja	60	3	
Parlementaire democratie	C	C3	ST	25%	ja	60	2	
Presentatie pluriforme samenleving	E	C4	PO	20%	nee	nvt	4	
PO Parl. dem/ wat is maatschappijleer	A en C	C5	PO	15%	nee	nvt	2/3	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 4e klas					

Het schoolexamencijfer voor het vak maatschappijleer gaat als onderdeel naar het combinatiecijfer havo

ST = Schriftelijke Toets **MT = Mondelinge Toets** **PO = Praktische Opdracht** **HO = Handelings Opdracht**

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het vak maatschappijleer wordt alleen in de vierde klas havo gegeven. Het eindcijfer van de vierde klas is tevens het schoolexamencijfer en is onderdeel van het combinatiecijfer havo.

Er worden vijf domeinen behandeld te weten:

- A: vaardigheden
- B: rechtsstaat
- C: parlementaire democratie
- D: verzorgingsstaat
- E: multiculturele samenleving

Toetsing

De vijf domeinen worden getoetst middels drie schriftelijke toetsen en twee praktische opdrachten. De weging van de toetsen en praktische opdrachten vind je in de tabel. In de periode waarin maatschappijleer 2 uur per week heeft wordt de praktische opdracht Parlementaire democratie/wat is maatschappijleer volbracht.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen zijn herkansbaar.
Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: aardrijkskunde			HAVO	Klas:	4 havo				
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
arm en rijk H1	B1	C1	ST	10%	ja	60	1		
arm en rijk H2	B2	C2	ST	10%	ja	60	2		
arm en rijk H3	B2-3	C3	ST	10%	ja	60	2 of 3		
arm en rijk H4	B2-3	C4	ST	10%	ja	60	3		
wonen in Nederland H1,2	E1-2	C5	ST	15%	ja	60	4		
wonen in Nederland H3,4	E1-2	C6	ST	25%	nee	120	5		
geomorfologie van de duinen	A1-2,E2	C7	PO	20%	nee	n.v.t.	4		
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
vak: aardrijkskunde									
vak: aardrijkskunde			HAVO	Klas:	5 havo				
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
systeem aarde (hele boek)	C1,C2,C3	C1	ST	35%	ja	120	1 of 2		
Ontwikkelingsland Brazlie	D1,D2	C2	ST	35%	ja	120	2		
alle examenstof	A t/m F	C3	ST	30%	ja	120	3		
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas						
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE							
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer						

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Wereld

Domein C: Aarde

Domein D: Ontwikkelingsland

Domein E: Leefomgeving

Domein F: Oriëntatie op studie en beroep

Het centraal eindexamen heeft betrekking op (sub)domeinen A1,B2,B3,C2,C3 en E1.

Subdomein A1: Geografische benadering.

Subdomein A2: Geografisch onderzoek.

Subdomein B1: Gebieden op de grens van arm en rijk.

Subdomein B2: Samenhangen en verschillen in de wereld.

Subdomein B3: Mondiale processen en lokale effecten.

Subdomein C1: Samenhangen en verschillen op regionaal niveau.

Subdomein C2: Samenhangen en verschillen op aarde.

Subdomein C3: De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten.

Subdomein D1: Gebiedskenmerken.

Subdomein D2: Actuele vraagstukken.

Subdomein E1: Nationale en regionale vraagstukken.

Subdomein E2: Regionale en lokale vraagstukken.

Subdomein F: De kandidaat kan informatie inwinnen over vervolgoopleidingen waarin aardrijkskunde een rol speelt en nagaan in hoeverre hij capaciteiten en interesses bezit die daarop aansluiten.

Toetsing

Bij het vak aardrijkskunde werken we met schriftelijke toetsen. In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld. Naast schriftelijke toetsen (en kleine schriftelijke werkjes) wordt er in 4 havo een praktische opdracht gemaakt over een aardrijkskundig onderwerp dat niet in het examen voorkomt.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen die voor het vak aardrijkskunde worden gemaakt zijn herkansbaar behalve de toets uit de proefwerkweek in 4 havo.

4e klas

In deze klas worden de volgende onderwerpen behandeld:

De wereld Arm en rijk; Wonen in Nederland en een praktische opdracht: geomorfologie van de duinen

5e klas

In deze klas worden de volgende onderwerpen behandeld:

De aarde, Systeem aarde en Ontwikkelingsland Brazilië.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: wiskunde A			HAVO	Klas:	4 havo			
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
rekenregels en verhoudingen	A,B1,B2,C3	C1	ST	15,0%	ja	60	1	
verwerken van data	E1,E2,E5	C2	ST	15,0%	ja	60	2	
tabellen en grafieken	B1,C1,C2,C4	C3	ST	15,0%	ja	60	2 of 3	
handig tellen	B3	C4	ST	15,0%	ja	60	3	
lineair verbanden	C1,C2,C3,C4	C5	ST	15,0%	ja 3/nee 4	60	3 of 4	
eindtoets (o.a. veranderingen/statistiek)	A,B,C,D,E	C6	ST	25,0%	nee	120	4	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: wiskunde A								
vak: wiskunde A			HAVO	Klas:	5 havo			
Schoolexamentoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Verbanden I en Veranderingen	A,B,C,D	C1	ST	30%	ja	120	1 of 2	
Statistiek (schriftelijk plus eventueel PO)	A,B,C,E	C2	ST/PO	35%	ST ja/PO nee	120	2	
Verbanden II	A,B,C	C3	ST	35%	ja	120	3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening				Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden	A1: Algemene vaardigheden	X	X	
	A2: Profielspecifieke vaardigheden	X	X	
	A3: Wiskundige vaardigheden	X	X	
B Algebra en tellen	B1: Rekenen	X		X
	B2: Algebra	X		X
	B3: Telproblemen		X	
C Verbanden	C1: Tabellen	X		X
	C2: Grafieken, vergelijkingen en ongelijkheden	X		X
	C3: Formules met één of meer variabelen	X		X
	C4: Lineaire verbanden	X		X
	C5: Exponentiële verbanden	X		X
D Verandering			X	
E Statistiek	E1: Presentaties van data interpreteren en beoordelen	X		X
	E2: Data verwerken	X		X
	E3: Data en verdelingen	X		X
	E4: Statistische uitspraken doen	X		X
	E5: Statistiek met ICT		X	

Op het centraal examen worden de domeinen A, B, C en E getoetst en op het schoolexamen worden in principe alle domeinen getoetst.

Toetsing

Naast de schriftelijke toetsen (en eventueel kleine schriftelijke werkjes) kunnen er ook praktische en/of ICT opdrachten gemaakt worden. In de voorexamenklas wordt in de proefwerkweek een toets gegeven over meerdere hoofdstukken, welke hoofdstukken het betreft wordt door de docent van te voren opgegeven. Deze toets telt zwaarder.

Voor de weging van de toetsen zie de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor wiskunde zijn herkansbaar behalve de toetsen in de vierde periode. Praktische en/of ICT opdrachten zijn niet herkansbaar.

Berekenen cijfer van een voorgangstoets

Wiskunde leer je vooral door te doen wat betekent dat het maken van opgaven essentieel is om de stof onder de knie te krijgen. Het maken van het huiswerk is dus belangrijk en daarom word je hiervoor enigszins beloont.

Meestal krijg je per hoofdstuk een toets, een schriftelijk of kleine praktische opdracht en een beloning voor het maken van het huiswerk. De verdeling hiervan is: de toets 80%, het schriftelijk 10% en het huiswerk 10%.

Als er door tijdgebrek geen schriftelijke toets of praktische opdracht gegeven kan worden is de verdeling: de toets 90% en het huiswerk 10%.

Heb je het huiswerk niet gemaakt dan wordt het cijfer berekend door het behaalde aantal punten te delen door het totaal aantal te behalen punten keer 10, met een minimumcijfer 1.

Als je slechts een klein deel van het huiswerk gemaakt hebt kan het zijn dat je score berekend volgens de methode zonder huiswerk hoger uitvalt dan met huiswerk. In dat geval krijg je het hoogste cijfer.

Voorbeelden:

Een leerling maakt een toets die maximaal 36 punten heeft, hij haalt er 20. Voor het schriftelijk heeft hij een 6 en hij heeft 8 punten gehaald voor het huiswerk.

Zijn cijfer wordt dan: $[(20 : 36) \times 80 + 6 + 8] : 10 = 5,8$

Heeft dezelfde leerling geen huiswerk gemaakt dan wordt zijn cijfer:

$[(20 : 36) \times 90 + 6] : 10 = 5,6$

Heeft dezelfde leerling zijn huiswerk maar voor een klein deel gemaakt en dus bijvoorbeeld maar 4 punten voor zijn huiswerk dan zou zijn cijfer met huiswerkpunten zijn:

$[(20 : 36) \times 80 + 6 + 4] : 10 = 5,4$

In dit geval is de berekening zonder huiswerkpunten gunstiger, namelijk een 5,6.

Dan wordt dit laatste het cijfer dat betreffende leerling krijgt.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: wiskunde B			HAVO	Klas:	4 havo				
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
formules, grafieken en vergelijkingen	A,B1,B2	C1	ST	15%	ja	60	1		
veranderingen	D1,D2,D3	C2	ST	15%	ja	60	2		
hoeken en afstanden	C1	C3	ST	15%	ja	60	2 of 3		
werken met formules	B1,B2	C4	ST	15%	ja	60	3		
machten, exponenten en logaritmen	B1,B2	C5	ST	15%	ja 3/nee 4	60	3 of 4		
eindtoets (o.a. lijnen, cirkels en afgeleide functie)	A,B,C,D	C6	ST	25%	nee	120	4		
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
vak: wiskunde B									
vak: wiskunde B			HAVO	Klas:	5 havo				
Schoolexamtoetsen (SET)		Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar			Cijfer	
Functies, grafieken, verg. & analyse I	A,B,D	C1	ST	30%	ja	120	1 of 2		
Meetkundige berekeningen	A,B,C	C2	ST	35%	ja	120	2		
Functies, grafieken, verg. & analyse II	A,B,D	C3	ST	35%	ja	120	3		
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening				Cijfer		
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas						
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE							
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer						

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht
 Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden	X	X	
B Functies, grafieken en vergelijkingen	X		X
C Meetkundige berekeningen	X		X
D Toegepaste analyse	X	X	

Zowel het centraal examen, als het schoolonderzoek, hebben betrekking op de domeinen B, C en D in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

Toetsing

Naast de schriftelijke toetsen (en eventueel kleine schriftelijke werkjes) kunnen er ook praktische en/of ICT opdrachten gemaakt worden. In de voorexamenklas wordt in de proefwerkweek een toets gegeven over meerdere hoofdstukken, welke hoofdstukken het betreft wordt door de docent van te voren opgegeven. Deze toets telt zwaarder. Voor de weging van de toetsen, zie de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor wiskunde zijn herkansbaar behalve de toetsen in de vierde periode. Praktische en/of ICT opdrachten zijn niet herkansbaar.

Berekenen cijfer van een voorgangstoets

Wiskunde leer je vooral door te doen wat betekent dat het maken van opgaven essentieel is om de stof onder de knie te krijgen. Het maken van het huiswerk is dus belangrijk en daarom word je hiervoor enigszins beloont.

Meestal krijg je per hoofdstuk een toets, een schriftelijk of kleine praktische opdracht en een beloning voor het maken van het huiswerk. De verdeling hiervan is: de toets 80%, het schriftelijk 10% en het huiswerk 10%.

Als er door tijdgebrek geen schriftelijke toets of praktische opdracht gegeven kan worden is de verdeling: de toets 90% en het huiswerk 10%. Heb je het huiswerk niet gemaakt dan wordt het cijfer berekend door het behaalde aantal punten te delen door het totaal aantal te behalen punten keer 10, met een minimumcijfer 1.

Als je slechts een klein deel van het huiswerk gemaakt hebt kan het zijn dat je score berekend volgens de methode zonder huiswerk hoger uitvalt dan met huiswerk. In dat geval krijg je het hoogste cijfer.

Voorbeelden:

Een leerling maakt een toets die maximaal 36 punten heeft, hij haalt er 20. Voor het schriftelijk heeft hij een 6 en hij heeft 8 punten gehaald voor het huiswerk.

Zijn cijfer wordt dan: $[(20 : 36) \times 80 + 6 + 8] : 10 = 5,8$

Heeft dezelfde leerling geen huiswerk gemaakt dan wordt zijn cijfer:

$[(20 : 36) \times 90 + 6] : 10 = 5,6$

Heeft dezelfde leerling zijn huiswerk maar voor een klein deel gemaakt en dus bijvoorbeeld maar 4 punten voor zijn huiswerk dan zou zijn cijfer met huiswerkpunten zijn:

$[(20 : 36) \times 80 + 6 + 4] : 10 = 5,4$

In dit geval is de berekening zonder huiswerkpunten gunstiger, namelijk een 5,6.

Dan wordt dit laatste het cijfer dat betreffende leerling krijgt.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: natuurkunde			HAVO	Klas:	4 havo			
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Hoofdstuk 6 (vaardigheden)	A,I	C1	ST	5%	Ja	60	1	
Hoofdstuk 1 (elektriciteit)	A,G,H	C2	ST	15%	Ja	60	1 en 2	
Keuzekatern 2 (technische automatisering)	A,G,H,I	C3	ST	10%	Ja	60	2	
Hoofdstuk 3 (materialen)	A,D,H	C4	ST	10%	Ja	60	2 en 3	
Hoofdstuk 2 + 4 (bewegingen en krachten)	A,C,H	C5	ST	15%	Ja	60	3 en 4	
Hoofdstuk 1 t/m 5 (4e klas stof)	A,B,D,H	C6	ST	25%	Nee	120	1 t/m 4	
Practica	A,C,D,G,H,I	C7	PO	20%	Nee	n.v.t.	1 t/m 4	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: natuurkunde								
vak: natuurkunde			HAVO	Klas:	5 havo			
Schoolexamtoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Tentamen 1 Hoofdstuk 2+4+8	A,C,H	C1	ST	25%	Ja	120	1	
Tentamen 2 Hoofdstuk 1+7+K1+K2	A,B,G,H	C2	ST	25%	Ja	120	2	
Tentamen 3 Hoofdstuk 9 + 10	A,B,C,D,E,G,H	C3	ST	30%	Ja	120	3	
Practica	A,B,C,D,H,I	C4	PO	20%	Nee	n.v.t.	1 t/m 3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaardigheden

Domein B Beeld- en geluidstechniek

Domein C Beweging en energie

Domein D Materialen

Domein E Aarde en heelal

Domein F Menselijk lichaam

Domein G Meten en regelen

Domein H Natuurkunde en technologie

Domein I Onderzoek en ontwerp

Natuurkunde is op het HAVO een verplicht vak voor leerlingen die een NT-profiel hebben gekozen. In het NG-profiel is het een keuzevak.

Naast klassikale instructie wordt er veel zelfstandig, of in tweetallen, gewerkt, met name bij de practica.

De theorie wordt over het algemeen schriftelijk getoetst en van de practica worden door de leerlingen verslagen gemaakt die per hoofdstuk worden beoordeeld.

In zowel 4- als 5HAVO is het gewicht van de schriftelijke toetsen samen 80%. De overige 20% komt voor rekening van de practica.

Het afgerond gemiddelde van het 5e klas cijfer (op één decimaal) vormt het schooexamencijfer dat vervolgens voor 50% meetelt in het eindcijfer. De andere 50% wordt bepaald door het centraal examen.

De leerstof wordt behandeld aan de hand van de methode Newton.

4e klas

In 4HAVO komen grofweg de volgende onderwerpen aan bod: electriciteit, mechanica, eigenschappen en deeltjesmodellen van materialen, ioniserende straling en technische automatisering (keuzekatern 2 Newton).

Aanvankelijk wordt de leerstof per hoofdstuk getoetst, later in het jaar beslaan de toetsen ook twee hoofdstukken of meer. De momenten van toetsing en tijdsduur zijn terug te vinden in het toetsrooster; toetsstof en gewicht staan in het PTA vermeld.

5^e klas

In 5HAVO wordt de stof van 4HAVO verder uitgebreid met de onderwerpen arbeid en energie, astronomie, trillingen en golven en het keuzeonderwerp optica.

Daarnaast moeten leerlingen, deels zelfstandig, leerstof uit 4HAVO herhalen die terugkomt in het centraal examen en in de toetsen van 5HAVO.

De toetsen gaan in 5HAVO over beduidend meer stof dan in 4HAVO: gemiddeld 4 hoofdstukken per toets. Ook hier geldt weer dat de momenten van toetsing en hun tijdsduur terug te vinden zijn in het toetsrooster. Toetsstof en gewicht staan in het PTA.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting										
vak: scheikunde				HAVO	Klas:	4 havo				
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer		
Basis scheikunde en H1 Atoombouw en binding	A,B1,B2,B3,B4,B5,C1,C7,D1,D3,E1,F3	C1	ST	10%	ja	60	1			
H2 Koolstofchemie	A,B1,B5,C1,C7,C8,F3,G2	C2	ST	10%	ja	60	2			
H3 Zouten	A,B1,B2,B3,B4,B5	C3	ST	15%	ja	60	2 of 3			
H4 Chemisch Rekenen	A,C2,C7	C4	ST	15%	ja	60	3			
H5 Mengen en oplossen	A,B1,B3,B5,C1,C7,E1	C5	ST	10%	ja	60	3 of 4			
H6 Zuren en basen + H7 Onderzoek	A,B1, C1, C2, D1,D2,G2	C6	ST	20%	nee	120	4			
Practica	A	C7	PO	20%	nee					
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal							
vak: scheikunde										
vak: scheikunde				HAVO	Klas:	5 havo				
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer		
H1 t/m H7 (herhaling 4e klas)	A, B, C1,C2,C7,C8,D1,D2,D3,E1,F3,G2	C1	ST	20%	ja	120	1 of 2			
H8 t/m H11	A, B, C, D1, D2, F, E, G	C2	ST	30%	ja	120	2			
H1 t/m H13 (alle examenstof)	A,B,C,D,E,F en G	C3	ST	30%	ja	120	3			
Practica	A	C4	PO	20%	nee					
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal							
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer		
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas							
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE								
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer							

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Bij het vak scheikunde wordt de structuur van stoffen behandeld met behulp van de theorie over atomen, ionen en moleculen. De methode die gebruikt wordt heet Chemie (7e editie). Deze methode sluit aan op het scheikunde examenprogramma.

Koolstofverbindingen, zouten, onderzoek doen en zuur/base-reacties komen in de vierde klas aan de orde. Teven maakt men kennis met het chemisch rekenen. In 5 havo volgt uitleg over evenwichten, voeding, duurzame chemie en worden o.a. polymeren behandeld. Het vak scheikunde wordt afgesloten met een practicumexamen.

Toetsing

Bij het vak scheikunde wordt gewerkt met schriftelijke toetsen en practica die meetellen voor het schoolexamen. In alle leerjaren doen de leerlingen practicum voor 20%. De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen staan vermeld in de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor scheikunde zijn herkansbaar behalve de toetsen in de vierde periode. Practica zijn niet herkansbaar.

* Let op: Begrippen rond groene chemie (G4) kunnen in het centraal examen worden getoetst via subdomein F1.

In de onderstaande tabel staat vermeld welke domeinen en subdomeinen op het centraal examen geëxamineerd zullen worden:

Domein	Subdomein	in CE	moet	mag	
			in SE	in SE	
A	Vaardigheden	X	X		
B	Kennis van stoffen en materialen	B1 Deeltjesmodellen	X		X
		B2 Eigenschappen en modellen	X		X
		B3 Bindingen en eigenschappen	X		X
		B4 Bindingen, structuren en eigenschappen	X		X
		B5 Macroscopische eigenschappen	X		X
C	Kennis van chemische processen en kringlopen	C1 Chemische processen	X		X
		C2 Chemisch rekenen	X		X
		C3 Energieberekeningen	X		X
		C4 Chemisch evenwicht		X	
		C5 Technologische aspecten		X	
		C6 Reactiekinetiek	X		X
		C7 Behoudswetten en kringlopen	X		X
		C8 Classificatie van reacties	X		X
D	Ontwerpen en experimenten in de chemie	D1 Chemische vakmethodes	X		X
		D2 Veiligheid		X	
		D3 Chemische procesontwerpen	X		X
		D4 Molecular modelling		X	
E	Innovatieve ontwikkelingen in de chemie	E1 Kenmerken van innovatieve processen	X		X
		E2 Duurzaamheid		X	
		E3 Innovatieve processen		X	
F	Processen in de chemische industrie	F1 Industriële processen	X		X
		F2 Procestechnologie en duurzaamheid		X	
		F3 Energieomzettingen	X		X
		F4 Risico en veiligheid		X	
		F5 Kwaliteit en gezondheid		X	
G	Maatschappij en chemische technologie	G1 Chemie van het leven	X		X
		G2 Milieueisen	X		X
		G3 Duurzame chemische technologie		X	
		G4 Groene chemie		X	
		G5 Ketenanalyse		X	

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: biologie			HAVO	Klas:	4 havo			
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
H1: inleiding in de biologie	C1,2,3, E1,2	C1	ST	15%	ja	60	1	
H2: voortplanting	D3, E3	C2	ST	10%	ja	60	1	
H3: erfelijkheid	E4	C3	ST	15%	ja	60	2	
H5: waarneming en gedrag	B6,7, D2	C4	ST	10%	ja	60	2	
H6: regeling	B4	C5	ST	15%	ja	60	3	
H4 & H7: evolutie en ecologie	B8, C3, D4, F1,2,3	C6	ST	20%	nee	120	4	
practica	n.v.t.	C7	PO	15%	nee	n.v.t.	1,2,3,4	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: biologie								
vak: biologie			HAVO	Klas:	5 havo			
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
boek 4a en 4b thema 1,2,3,5 en 6	B4,7,C1,2,3,	C1	ST	30%	ja	120	1	
boek 4a en 4b thema 4 en 7 en boek 5a: H1 Stofwisseling in de cel, H2 DNA en H3 vertering	B8,C3,D4,B1,2,D1,E1	C2	ST	30%	ja	120		
boek 5b: H4 Transport, H5 Gaswisseling en uitscheiding, H6 Afweer en H7 Samenhang van de biologie	B3,4,5	C3	ST	30%	ja	120	3	
practica	n.v.t.	C4	PO	10%	nee	n.v.t.	1,2,3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening		Cijfer			
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Op de Havo worden voor het vak biologie de onderstaande onderwerpen behandeld.

Inleiding in de biologie, celbouw, het doen van onderzoek, het verband tussen vorm en functie bij organismen, osmose en diffusie.

Voortplanting en ontwikkeling: menselijke celdeling, seksualiteit, zwangerschap en geboorte, met uitstapjes naar andere diersoorten.

Genetica: de manier waarop erfelijke eigenschappen worden doorgegeven van ouders naar nakomelingen.

Waarneming en gedrag: gedrag is het voortdurend aanpassen aan de omgeving, waarvan de prikkels via de zintuigen binnen komen.

Regeling: de bouw, functie en samenwerking van het hormoonstelsel, het zenuwstelsel en het spierstelsel.

Evolutie: evolutietheorie en het ontstaan van verschillende cellen en soorten met de bijbehorende onderzoeksmethodes.

Ecologie en mens en milieu: waarin relaties tussen organismen en hun milieu wordt behandeld, de invloed van de mens op het milieu en de oorzaken van milieuproblemen. Stofwisseling waarbij de cellen opgenomen stoffen en energie omzetten in en bruikbare vorm

DNA: de bouw en functie en processen bij het tot uiting komen van erfelijke eigenschappen.

Voeding en vertering: het verteringstelsel, hoe (voedings)stoffen worden opgenomen en verwerkt in het lichaam

Transport: de bouw en werking van transportsystemen in organismen

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden	X	X	
B	Zelfregulatie		X	
	B1 Eiwitsynthese			
	B2 Stofwisseling van de cel	X		X
	B3 Stofwisseling van het organisme	X		X
	B4 Zelfregulatie van het organisme	X		X
	B5 Afweer van het organisme	X		X
	B6 Beweging van het organisme		X	
	B7 Waarneming door het organisme	X		X
	B8 Regulatie van ecosystemen	X		X
C	Zelforganisatie	X		X
	C1 Zelforganisatie van cellen	X		X
	C2 Zelforganisatie van het organisme		X	
	C3 Zelforganisatie van ecosystemen		X	
D	Interactie		X	
	D1 Moleculaire interactie		X	
	D2 Gedrag en interactie		X	
	D3 Seksualiteit		X	
	D4 Interactie in ecosystemen	X		X
E	Reproductie		X	
	E1 DNA-replicatie		X	
	E2 Levenscyclus van de cel		X	
	E3 Voortplanting van het organisme		X	
	E4 Erfelijke eigenschap	X		X
F	Evolutie	X		X
	F1 Selectie	X		X
	F2 Soortvorming	X		X
	F3 Biodiversiteit		X	

Gaswisseling: de verplaatsing van gassen tussen het inwendige en het uitwendige milieu. Uitscheiding, afgifte van overtollige en schadelijke stoffen aan het milieu.

Afweer: de verdediging van het lichaam tegen ziekteverwekkers en veranderde eigen cellen.

De leerstof wordt behandeld aan de hand van de methode Biologie voor jou MAX.

Toetsing

Bij het vak biologie wordt gewerkt met schriftelijke toetsen en practica die meetellen voor het schoolexamen. De toetsen in klas 4 gaan over één of twee thema's. De toetsen in klas 5 gaan over vier of vijf thema's. In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld. Tijdens de reguliere en dalton lessen worden practica gedaan.

De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen en practica staan vermeld in de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor biologie zijn herkansbaar behalve de toetsen in de vierde periode. Practica zijn niet herkansbaar.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting							
vak: Onderzoeken en Ontwerpen			HAVO	Klas:	4 havo		
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Periode	Cijfer
Project 1, klassikaal project	A,B,C,D	C1	PO	35%	nee	1	
Project 2, keuze project	A,B,C,D	C2	PO	30%	nee	2+3	
Project 3, keuze project	A,B,C,D	C3	PO	35%	nee	3+4	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal				
vak: Onderzoeken en Ontwerpen			HAVO	Klas:	5 havo		
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Periode	Cijfer
Meesterproef, opzet	A,B,C,D	C1		30%	nee	1	
Meesterproef, uitvoering	A,B,C,D	C2		40%	nee	1+2+3	
Meesterproef, presentatie	A,B,C,D	C3		30%	nee	3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal				
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening				Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas				
Eindcijfer		DEF	afgeronde schoolexamencijfer				

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het examen bestaat alleen uit een schoolexamen.

In de 4^e klas worden drie projecten aangeboden.

De projecten worden groepsgewijs uitgevoerd.

In periode 1 zal een project worden aangedragen door de docent.

In periode 2, 3 en 4 zullen leerlingen zelf via instellingen en bedrijfsleven een project moeten aandragen. Dit wordt een keuzeproject genoemd.

In de 5e klas doen de leerlingen gedurende het hele jaar hun 'Meesterproef'. Dit gebeurt ook in groepen van 3 of 4 leerlingen.

De projecten kunnen een ontwerp project zijn of een onderzoek project. Deze projecten vallen binnen verschillende bèta werelden. Spreiding van het curriculum over verschillende bèta werelden is een must.

Hiernaast staat een tabel van de domeinen bij het vak O&O. Domeinen A, B en C komen in zijn geheel aan bod. Van domein D komen minimaal 2 subdomeinen aan bod.

Domein		Subdomein	
A	Vaardigheden	A1	Informatievaardigheden gebruiken
		A2	Communiceren
		A3	Waarderen en oordelen
		A4	Samenwerken
		A5	Onderzoeken
		A6	Ontwerpen
		A7	Modelvorming
		A8	Natuurwetenschappelijk instrumentarium
B	Denk- en werkwijzen van onderzoeken en ontwerpen	B1	Inventiviteit
		B2	Projectmatig werken
		B3	Ondernemend- en klantgerichtheid
		B4	Kennisgerichtheid
C	Kernkwaliteiten	C1	Ontwikkelen als persoon en professional
		C2	Leren
		C3	Kwaliteitsbewustzijn
		C4	Projecten uitvoeren
		C5	Kennis verwerven, selecteren en toepassen
		C6	Werken in de werelden van de bèta- techniek
D	Werelden van bèta-techniek	D1	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Science & Exploration
		D2	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Water, Energie & Natuur
		D3	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Mobiliteit & Ruimte
		D4	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Voeding & Vitaliteit
		D5	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Market & Money
		D6	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Mens & Medisch
		D7	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Lifestyle & Design

Toetsing

Klas 4:

Bij O&O worden cijfers bepaald door de docent die het proces beoordeelt en door de opdrachtgever die het product beoordeelt. In klas 4 ontstaat hierdoor per project een gemiddeld cijfer. Het klassikale project telt voor 35% mee. De keuzeprojecten tellen respectievelijk voor 30 en 35% mee. De leerlingen werken per project in groepen van 3 of 4 personen die per project kunnen verschillen. De docent bepaalt op welke wijze de groepssamenstelling plaats vindt.

Klas 5:

In het examenjaar doen de leerlingen een zogenaamde 'meesterproef'. Leerlingen werken per groep en zoeken zelf een opdrachtgever. Gedurende drie perioden werken de groepen aan hun meesterproef. Hierbij worden de groepen begeleid door de docent, de opdrachtgever en iemand van de HBO techniek van InHolland. Er ontstaat 1 cijfer opgebouwd uit 3 onderdelen:

- Opzet
- Uitvoering
- Eindproduct

Wanneer een leerling in het voorexamenjaar doubleert maar hij/zij wel een 7,0 voor het vak O&O staat bestaat de mogelijkheid om het jaar erop toch al te beginnen met de Meesterproef. Hiervoor is wel de goedkeuring van de O&O docenten nodig

Herkansing

Tijdens de projecten heeft de docent een sturende rol voor het proces en de opdrachtgever voor het product dat men voor ogen heeft. Nadien is er een evaluatie en presentatie die niet herkansbaar is.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: economie			HAVO	Klas:	4 havo			
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
jong en oud	A,B,C,E,F,G,H,J	C1	ST	12,5%	ja	60	1	
jong en oud	A,B,C,E,F,G,H,J	C2	ST	12,5%	ja	60	1 of 2	
jong en oud	A,B,C,E,F,G,H,J	C3	ST	12,5%	ja	60	2 of 3	
vragers en aanbieders	A,B,C,D,G,J	C4	ST	12,5%	ja	60	3	
vragers en aanbieders	A,B,C,D,G,J	C5	ST	12,5%	nee	60	3 of 4	
vragers en a./markt en overheid	A,B,C,D,F,G,H,J	C6	ST	12,5%	nee	60	4	
markt en overheid	A,B,C,D,F,H	C7	ST	25,0%	nee	120	4	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: economie			HAVO	Klas:	5 havo			
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
lesbrief Markt & Overheid + Vragers & Aanbieders	A, B, C, D, F, G, H	C1	ST	33%	ja	120	1	
lesbrief Jong & Oud + Verdienen & Uitgeven	A, B, E, F, G, H	C2	ST	33%	ja	120	2	
lesbrief Europa	A, B, E, F, H, I	C3	ST	34%	ja	120	3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Voor het vak economie worden de onderstaande lesbrieven behandeld:

1. Jong en oud

2. Vragers en aanbieders
3. Markt & overheid
4. Verdienen & uitgeven
5. Europa

Hierin komen de onderstaande domeinen aan bod.

		SE (tenminste) ³	CE
Domein A	Vaardigheden	X	X
Domein B	Concept Schaarste	X	-
Domein C	Concept Ruil	X	-
Domein D	Concept Markt	-	X
Domein E	Concept Rullen over de tijd	-	X
Domein F	Concept Samenwerken en onderhandelen	-	X
Domein G	Concept Risico en informatie	-	X
Domein H	Concept Welvaart en groei	-	X
Domein I	Concept Goede tijden, slechte tijden	-	X
Domein J	Onderzoek en experiment	X	-
Domein K	Keuzeonderwerpen	X	-

Toetsing

In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld.

De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen staan vermeld in de tabel.

Berekenen cijfer van een voortgangstoets

Economie leer je vooral door te doen wat betekent dat het maken van opgaven essentieel is om de stof onder de knie te krijgen. Het maken van het huiswerk is dus belangrijk en daarom word je hiervoor enigszins beloond. In 4 havo telt bij elke toets het huiswerk daarom voor 10% mee

in het cijfer. In 5 havo is dit niet het geval en wordt het cijfer berekend door het behaalde aantal punten te delen door het totaal aantal te behalen punten keer 10, met een minimumcijfer 1.

In 4 havo verdienen leerlingen hun huiswerkcijfer door wekelijks het huiswerk af te tekenen bij de docent. Het huiswerkcijfer wordt berekend door het aantal afgetekende weken te delen door het totaal aantal weken dat voor de betreffende toets had kunnen worden afgetekend. Als je slechts een klein deel van het huiswerk gemaakt hebt kan het zijn dat je score berekend volgens de methode zonder huiswerk hoger uitvalt dan met huiswerk. In dat geval krijg je het hoogste cijfer.

Voorbeelden:

Een leerling maakt een toets die maximaal 36 punten heeft, hij haalt er 18. Voor deze toets kunnen 4 weken aan huiswerk worden afgetekend en hij heeft dit bij alle weken gedaan. Zijn cijfer wordt dan: $[(18 : 36) \times 9 + 1] = 5,5$

Heeft dezelfde leerling geen huiswerk gemaakt dan wordt zijn cijfer: $(18 : 36) \times 10 = 5,0$

Heeft dezelfde leerling zijn huiswerk maar voor 3 van de 4 weken afgetekend wordt zijn cijfer: $[(18 : 36) \times 9 + 0,75] = 5,25 = 5,3$

Heeft dezelfde leerling zijn huiswerk maar voor een klein deel gemaakt en dus bijvoorbeeld maar 0,25 punten voor zijn huiswerk dan zou zijn cijfer met huiswerkpunten zijn: $[(18 : 36) \times 9 + 0,25] = 4,8$

In dit geval is de berekening zonder huiswerkpunten gunstiger, namelijk een 5,0.

Dan wordt dit laatste het cijfer dat betreffende leerling krijgt.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor economie zijn herkansbaar behalve de toetsen voor havo 4 in periode 4 en de proefwerkweek.

5e klas

Alle lesbrieven worden getoetst tijdens de tentamens en in het centraal eindexamen.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: bedrijfseconomie			HAVO	Klas:	4 havo				
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
H1, H2, H3	A	C1	ST	15%	nee	60	1		
H4 en H5	B1	C2	ST	15%	ja	60	2		
H6, H10 en H11	B1, B2, B3	C3	ST	15%	ja	60	2/3		
H7, H8, H9	B2	C4	ST	15%	ja	60	4		
praktische opdracht	B1, B2	C5	PO	15%	nee	n.v.t.	2/3		
H1-H15	A, B, C	C6	ST	25,0%	nee	120	4		
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
vak: bedrijfseconomie									
vak: bedrijfseconomie			HAVO	Klas:	5 havo				
Schoolexametoetsen (SET)		Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar			Cijfer	
Het resultaat, bedrijf starten, ondernemen het zelf	B,E		ST	33%	ja	120	1,2		
Financiële zelfredzaamheid (behalve H6), personeelsbeleid & interne organisatie, marktverovering	B,C,D,E,F		ST	33%	ja	120	2		
Financiële zelfredzaamheid: H6, financiering en verslaggeving, investeren	B,D,G,H		ST	34%	ja	120	3		
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas						
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE							
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer						

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE
A	Vaardigheden			x	x
B	Van persoon naar rechtspersoon	B1	Persoonlijke financiële zelfredzaamheid	x	x
		B2	De oprichting van een eenmanszaak	x	x
		B3	Van eenmanszaak naar rechtspersoon	x	x
		B4	Perspectief op de organisatie	x	x
C	Interne organisatie en personeelsbeleid	C1	Interne organisatie		x
		C2	Personeelsbeleid	x	
D	Investeren en financieren	D1	Investeren		x
		D2	Financieren	x	
E	Marketing	E1	Doel en organisatie van marketingactiviteiten		x
		E2	Marketingbeleid	x	
F	Financieel beheer	F1	Vastleggen van financiële en niet-financiële informatie	x	
		F2	Kosten- en winstvraagstukken	x	
G	Verslaggeving			x	
H	Keuzeonderwerpen				x

Algemeen

Voor het vak bedrijfseconomie worden de hiernaast staande domeinen behandeld:

Toetsen:

Naast schriftelijke toetsen is er in de 4e klas ook een praktische opdracht voor het vak BE. In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld. De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen en de praktische opdracht staan vermeld in de tabel.

Berekenen cijfer van een voortgangstoets

Bedrijfseconomie leer je vooral door te doen wat betekent dat het maken van opgaven essentieel is om de stof onder de knie te krijgen. Het maken van het huiswerk is dus belangrijk en daarom word je hiervoor enigszins beloond. In 4 havo telt bij elke toets het huiswerk daarom voor 10% mee in het cijfer. In 5 havo is dit niet het geval en wordt het cijfer berekend door het behaalde aantal punten te delen door het totaal aantal te behalen punten keer 10, met een minimumcijfer 1.

In 4 havo verdienen leerlingen hun huiswerkcijfer door wekelijks het huiswerk af te tekenen bij de docent. Het huiswerkcijfer wordt berekend door het aantal afgetekende weken te delen door het totaal aantal weken dat voor de betreffende toets had kunnen worden afgetekend. Als je slechts een klein deel van het huiswerk gemaakt hebt kan het zijn dat je score berekend volgens de methode zonder huiswerk hoger uitvalt dan met huiswerk. In dat geval krijg je het hoogste cijfer.

Voorbeelden:

Een leerling maakt een toets die maximaal 36 punten heeft, hij haalt er 18. Voor deze toets kunnen 4 weken aan huiswerk worden afgetekend en hij heeft dit bij alle weken gedaan. Zijn cijfer wordt dan: $[(18 : 36) \times 9 + 1] = 5,5$

Heeft dezelfde leerling geen huiswerk gemaakt dan wordt zijn cijfer: $(18 : 36) \times 10 = 5,0$

Heeft dezelfde leerling zijn huiswerk maar voor 3 van de 4 weken afgetekend wordt zijn cijfer: $[(18 : 36) \times 9 + 0,75] = 5,25 = 5,3$

Heeft dezelfde leerling zijn huiswerk maar voor een klein deel gemaakt en dus bijvoorbeeld maar 0,25 punten voor zijn huiswerk dan zou zijn cijfer met huiswerkpunten zijn: $[(18 : 36) \times 9 + 0,25] = 4,8$

In dit geval is de berekening zonder huiswerkpunten gunstiger, namelijk een 5,0.

Dan wordt dit laatste het cijfer dat betreffende leerling krijgt.

Herkansing:

Alle schriftelijke toetsen voor BE zijn herkansbaar behalve de toetsen in de proefwerkweek en in de laatste periode.

De praktische opdrachten zijn niet herkansbaar.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: drama			HAVO	Klas:	4 havo			
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
theorie 1: kunst algemeen	A,B	C1	PO+ST	15%	nee	60	1, 2 en 3	
theorie 2: kunst algemeen	A,B,C	C2	ST	15%	ja	60	2 of 3	
theorie 3: kunst algemeen	A,B,C	C3	ST	20%	nee	120	4	
praktijk 1	A,B	C4	PO	25%	nee	n.v.t.	1 en 2	
praktijk 2	A,B	C5	PO	25%	nee	n.v.t.	3 en 4	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: drama			HAVO	Klas:	5 havo			
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
theorie 1: kunst algemeen	A,B,C	C1	ST	20%	ja	120	1	
theorie 2: kunst algemeen	A,B,C	C2	ST	15%	ja	120	2	
theorie 3: kunst algemeen	A,B,C	C3	ST	15%	ja	120	3	
praktijk 1	A,B,C	C4	PO	25%	nee	n.v.t.	1, 2 en 3	
praktijk 2	A,B,C	C5	PO	25%	nee	n.v.t.	1, 2 en 3	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het vak bestaat uit **dramalessen** (praktijkgedeelte) en **lessen kunst (algemeen)** (theoretisch gedeelte).
Bij de dramalessen (praktijkgedeelte) wordt het programma vormgegeven vanuit de volgende domeinen:

Domein A: Vaktheorie

Subdomein A1: Drama en maatschappij

Subdomein A2: Betekenis

Subdomein A3: Beschouwen

Domein B: Praktijk

Subdomein B1: Spelen

Subdomein B2: Vormgeven

Subdomein B3: Presenteren

Domein C: Oriëntatie op studie en beroep

Bij de dramalessen komt o.a. aan bod:

- Samenspel, solo spel, (Domein B)
- Teksttoneel, fysiek theater, nonverbaal spel (Domein B)
- Werken vanuit gedachtegoed van belangrijke theatermakers uit de theatergeschiedenis (Domein A)

Bij kunst (algemeen) wordt, naast de (eindexamen)onderwerpen (domein C), ingegaan op de domeinen vaardigheden (A) en invalshoeken voor reflectie (B) die van belang zijn bij het beschouwen van kunst.

Het centraal examen

Het examenprogramma bevat enkel de theorie van kunst (algemeen) en bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	Subdomein	In CE	Moet in SE	Mag in SE
A. Vaardigheden		X		X
B. Invalshoeken voor reflectie		X		X
C. Onderwerpen	Hofcultuur in de 16e en 17 ^e eeuw	X		X
	Cultuur van het moderne in de 1e helft van de 20e eeuw	X		X
	Massacultuur vanaf 1950	X		X
	Burgerlijke kunst in de 17 ^e eeuw	X		X

Domein A: Vaardigheden

De termen en begrippen die op het examen bekend worden verondersteld, zijn noodzakelijk voor het bereiken van twee doelen:

- vaardigheid (adequate receptie en reflectie),
- kennis (begrip van verbanden tussen kunst en cultuur).

Deze doelen hangen vanzelfsprekend met elkaar samen en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de domeinen B en C.

Domein B: Invalshoeken voor reflectie

De volgende invalshoeken zijn van toepassing:

- Kunst en religie, levensbeschouwing
- Kunst en esthetica
- Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht
- Kunst en vermaak
- Kunst, wetenschap en techniek
- Kunst intercultureel

De concrete invulling van de invalshoeken is verbonden met de onderwerpen, genoemd in domein C.

Domein C: Onderwerpen

De CEVO wijst ieder jaar uit domein C drie onderwerpen aan voor het havo-examen.

Deze zijn voor 2023:

Onderwerp 1: Burgerlijke kunst in de 17^e eeuw

Onderwerp 2: Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw

Onderwerp 3: Massacultuur vanaf 1950

Overzicht per leerjaar:

4e klas

Kunst (algemeen):

1. Praktische opdrachten over massacultuur vanaf 1950 (domein A en B)
2. Hofcultuur in de 16^e en 17^e eeuw (domein A,B,C)
3. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw deel1(domein A,B,C)

Beoordeling drama:

Praktische opdrachten zijn:

- een gespeelde toneeltekst in vorm van dialoog of monoloog
- een zelfgeschreven scene gepresenteerd in een groep

Naast een beoordeling op de presentatie van de praktische opdracht, wordt de leerling ook beoordeeld op de volgende punten:

- inzet bij de praktijklessen
- samenwerking
- vooruitgang op acteergebied
- gemaakte huiswerkopdrachten

5e klas

Kunst (algemeen):

1. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw deel2 (domein A,B,C)
2. Massacultuur vanaf 1950 (domein A,B,C)

Drama:

Het praktijkgedeelte van het eindexamen drama is het maken, organiseren, realiseren en spelen van een avondvullende voorstelling (Domein A, B en C).

Het centraal Examen

Kunst (algemeen) domein A, B en C.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: dans			HAVO	Klas:	4 havo			
Voortgangstoetsen (VGT)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
theorie & kua 1	A & C	C1	PO+ST	15%	nee	60	1, 2 en 3	
theorie & kua 2	A	C2	ST	15%	ja	60	2 of 3	
theorie & kua 3	A	C3	ST	20%	nee	120	5	
praktijk 1: Danssoorten & –technieken	B & C	C4	PO	25%	nee	*	1,2,3	
praktijk 2: Choreograferen & presenteren	B & C	C5	PO	25%	nee	*	doorlopend	
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
afgerond op één decimaal								
vak: dans			HAVO	Klas:	5 havo			
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
theorie & kua 1	A	C1	ST	20%	ja	90	1	
theorie & kua 2	A	C2	ST	15%	ja	90	2 en 3	
theorie & kua 3	A	C3	ST	15%	ja	120	3	
praktijk 1	B & C	C4	PO	15%	nee	*	1, 2, 3	
praktijk 2	B & C	C5	PO	35%	nee	*	doorlopend	
Eindcijfer 5e klas		EIND	afgerond op één decimaal					
afgerond op één decimaal								
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Inleiding

Het eindexamen bestaat uit een schoolexamen en het centraal examen.

- Het schoolexamen bestaat uit **praktisch**- en **theoretisch** gedeelte. Praktisch is geheel gericht op dans, de theorielessen richten zich zowel op danstheorie & dansgeschiedenis als onderwerpen die algemeen over kunst gaan. Dit laatste heet kunst algemeen.
- Het centraal examen is geheel theoretisch en is het vak **kunst algemeen**.

Het schoolexamen heeft betrekking op de onderstaande onderdelen, plus onderdelen uit Kunst Algemeen:

Domein A	Vaktheorie (A1) Dans en Maatschappij (A2) Historische Ontwikkeling (A3) Analyseren
Domein B	Praktijk (B1) Dansen (B2) Vormgeven (B3) Presenteren
Domein C	Oriëntatie op studie en beroep

De domeinnamen die in het PTA staan hebben betrekking tot die van het schoolexamen, zoals hierboven beschreven.

Het centraal examen heeft betrekking op Kunst Algemeen en omvat de volgende onderdelen:

Domein A	Vaardigheden - termen en begrippen uit kunstdisciplines - herkennen, benoemen en toepassen - reflecteren & beargumenteren
Domein B	Invalshoeken voor reflectie (B1) Kunst en religie, levensbeschouwing (B2) Kunst en esthetica (B3) Kunstenaar en opdrachtgever, politieke en economische macht (B4) Kunst en vermaak (B5) Kunst, wetenschap en techniek (B6) Kunst intercultureel
Domein C	Onderwerpen - Hofcultuur in de 16e en 17e eeuw - Cultuur van het moderne in de 1e helft van de 20e eeuw - Massacultuur vanaf 1950

Overzicht per leerjaar:

4e klas Theorie & Kunst algemeen

1. Opdrachten en analyses over dans en de algemene kunstgeschiedenis vanaf 1950
2. Hofcultuur in de 16e en 17^e eeuw
3. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw deel

4^e klas Dans (praktijk)

1. Praktijk 1: Danssoorten & -technieken

Danstechnieken binnen de westerse theaterdans en werelddans, afgesloten met een praktische toets.

2. Praktijk 2: Choreograferen & presenteren

Choreograferen en presenteren aan de hand van een thema/onderwerp.
Uitvoering met o.a. choreografie van eigen werk.

5e klas Theorie & kunst algemeen

1. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw deel 2
2. Massacultuur vanaf 1950

5e klas Dans (praktijk)

1. Praktijk 1: Danssoorten & -technieken

Algemene vaardigheden met betrekking tot de danstechnieken binnen de theaterdans.

2. Praktijk 2: Choreograferen & presenteren

Choreograferen en uitvoeren dansvoorstelling.

Leerlingen maken onder begeleiding van de docent zelf een dansvoorstelling en voeren deze uit. Ze zijn verantwoordelijk voor de choreografie, kostuums, muziek, ontwerp licht en de gehele organisatie. Zowel proces als product wordt beoordeeld.

Het centraal examen

Het examenprogramma bevat enkel de theorie van kunst (algemeen) en bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	Subdomein	In CE	Moet in SE	Mag in SE
A. Vaardigheden		X		X
B. Invalshoeken voor reflectie		X		X
C. Onderwerpen	Hofcultuur in de 16e en 17 ^e eeuw	X		X
	Cultuur van het moderne in de 1e helft van de 20e eeuw	X		X
	Massacultuur vanaf 1950	X		X

Toelichting PTA

Wanneer er een * of “doorlopend” staat geschreven bij *duur* of *periode* is dat omdat veelal om een doorlopend proces gaat. Ter illustratie: het maken van een dansvoorstelling kan al in de eerste periode mee gestart worden en de uitvoering vindt plaats in de 3^e periode.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: culturele kunstzinnige vorming			HAVO	Klas:	4 havo				
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
Cultureel Zelfportret 1	A	C1	PO	15%	nee	n.v.t.	1		
PO1	B	C2	PO	20%	nee	n.v.t.	3		
PO2	B	C3	PO	20%	nee	n.v.t.	3		
Onderzoek	C	C5	PO	30%	nee	n.v.t.	4		
Cultureel Zelfportret 2	D	C7	MO	15%	nee	n.v.t.	4		
Eindcijfer 4e klas		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 4e klas						

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het vak CKV wordt gegeven in 4 havo.

Kunst actief meemaken is het doel van het vak. Kunst ervaren en beschouwen vraagt van leerlingen betrokkenheid, inzet, kennis en vaardigheden. En omdat de betekenis van kunst nooit vastligt, is een open en onderzoekende houding vereist.

CKV bestaat uit 4 domeinen:

A. Verkennen

De leerling verkent welke ervaringen hij heeft, welke kunst hij kent, wat hem aanspreekt en welke opvattingen hij heeft over kunst. Hij beziet hoe zijn opvattingen zijn gevormd en vergelijkt deze met die van klasgenoten, leeftijdsgenoten en anderen zoals experts en kunstenaars.

B. Verbreden

De leerling begeeft zich buiten de eigen vertrouwde kunstwereld en stelt zich open voor uiteenlopen kunstuitingen in 'levensechte professionele contexten', zoals theater, bioscoop, atelier. De leerling beschouwt deze uitingen vanuit verschillende dimensies. Voorbeelden van dimensies zijn: ambachtelijk en industrieel, traditie en innovatie, lokaal en globaal.

C. Verdiepen

De leerling verdiept zich in het creatief artistiek proces, door een of meer aspecten te onderzoeken. Zoals: de productie of receptie van een kunstwerk. De leerling past daarbij onderzoeksvaardigheden toe.

D. Verbinden

De leerling legt verbanden tussen de drie domeinen, reflecteert hierop en licht deze toe in een gesprek, presentatie of dossier.

Toetsing

Toetsing bestaat uit opdrachten en activiteiten.

De leerling dient een aantal (praktische) opdrachten en onderzoeken af te ronden.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting							
vak: lichamelijke opvoeding			HAVO	Klas:	4 havo		
Schoolexametoetsen (SET)	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Periode	Cijfer
conditieloop; hoogspringen, unihockey	A,B	C1	PO	25%	ja	1	O/V/G
3 minutenloop; badminton, turnen (zwaaien of springen)	A,B	C2	PO	25%	ja	2	O/V/G
shuttle run, volleybal en samenwerkingsopdracht: eigen les geven	A,B C,D	C3	PO	25%	ja	3	O/V/G
vervolg eigen les geven buitenschools programma	C,D A,E	C4	PO	25%	ja	4	O/V/G
Eindcijfer 4e klas		EIND					O/V/G
vak: lichamelijke opvoeding			HAVO	Klas:	5 havo		
Schoolexametoetsen (SET)		Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Periode	Cijfer
diverse spelvormen in competitieverband sport oriëntatie: buitenschoolse activiteiten	A,B,E	C1	PO	67%	ja	1	O/V/G
toernooivorm per klas met balsporten ludieke spelen	A,B,C	C2	PO	33%	Ja	2	O/V/G
Eindcijfer 5e klas		EIND					O/V/G
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening				
Schoolexamencijfer		SE	het gemiddelde eindcijfer van de 4 ^e en 5 ^e klas				O/V/G
							O/V/G
Eindcijfer		DEF	het schoolexamencijfer is het eindcijfer				O/V/G
							O/V/G

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Per periode komen er diverse praktijkonderdelen aan de orde.

Er zijn verplichte onderdelen (V) en keuzeonderdelen (K), welke beoordeeld worden met een onvoldoende (o), voldoende (v) of een goed (g).

De leerlingen maken hun keuzes middels een invulformulier kenbaar in het begin van het schooljaar. Zij volgen het programma aan de hand van de gemaakte keuzes.

De lessen bestaan zowel uit actief zelfstandig sporten als het regelen (organiseren van activiteiten), begeleiden (coachen, fluiten) en beoordelen van elkaar.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A :Vaardigheden

Domein B :Bewegen

Domein C :Bewegen en regelen

Domein D :Bewegen en gezondheid

Domein E :Bewegen en samenleving

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting					
vak: loopbaanoriëntatie en begeleiding		HAVO	Klas:	4 havo	
Schoolexametoetsen (SET)	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Cijfer
activiteiten keuzeweb	C1	HO	n.v.t.	ja	O/V/G
Eindcijfer 4e klas	EIND	aan alles moet zijn voldaan			O/V/G
5e klas					
vak: loopbaanoriëntatie en begeleiding		HAVO	Klas:	5 havo	
Schoolexametoetsen (SET)	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Cijfer
activiteiten keuzeweb	C1	HO	n.v.t.	ja	O/V/G
Eindcijfer 5e klas	EIND	aan alles moet zijn voldaan			O/V/G
Berekening eindcijfer	Kolom	Wijze van berekening			Cijfer
Schoolexamencijfer	SE	alles moet zijn afgetekend			O/V/G
Eindcijfer	DEF	schoolexamencijfer is eindcijfer			O/V/G

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht HO = Handelings Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het vak loopbaanoriëntatie en begeleiding is bedoeld om leerlingen te helpen bij het maken van een goede keuze straks na het behalen van het diploma. Hiervoor zijn de leerlingen verplicht een aantal activiteiten te doen om het vak met een voldoende te kunnen afsluiten. D.m.v opdrachten op DaltonAlkmaar.Dedecaan.net vormen de leerlingen een loopbaandossier.

4e klas

De leerling moet minimaal 10 opdrachten uit Keuzeweb maken. Na overleg met de decaan kan soms maatwerk geleverd worden. De leerling oriënteert zich op studies en beroepen voor minimaal 10 klokuren. Een paar opdrachten gaan over het leren werken met de mogelijkheden van Dedecaan.net en de andere verplichte opdrachten gaan over het oriënteren op HBO studies, een workshop volgen en reflectieverslagen daarvan maken. De leerling maakt ook enkele interesse- en competentietesten om beter zicht te krijgen op de sectoren HBO en domeinen MBO. De opdrachten moeten in de mentorlessen voldoende gemaakt worden; de mentor kijkt de opdrachten na en zet de beoordeling in Magister.

5e klas

De leerling moet minimaal 10 opdrachten uit Keuzeweb maken. Na overleg kan maatwerk geleverd worden. De leerling verdiept zich in studies HBO of MBO. Met het maken van deze opdrachten en het bezoeken van Open dagen, meelopen en/ of proefstuderen is de leerling minimaal 20 klokuren bezig. Het vergelijken van studies, studiefinanciering, reiskosten en selectie & toelating hoort bij het eindtraject ter voorbereiding van een juiste studiekeuze. Opdrachten met betrekking op studeren in het buitenland, een tussenjaar, doorstromen naar vwo zijn facultatieve opdrachten. De opdrachten moeten in de mentorlessen voldoende gemaakt worden; de mentor kijkt de opdrachten na en zet de beoordeling in Magister.